

Hans-Olov Blom
Tillstånd
08-508 287 33
hans-olov.blom@tk.stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2008-06-17

Fråga om inträdesavgift till offentlig plats vid arrangemang

Förslag till beslut

Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att arrangören för Red Bull Air Race medges möjlighet att ta ut en inträdesavgift på de delar av offentlig plats som upplåts som publikområde under förutsättning att marken kan upplåtas med beaktande av samtliga de intressen som kommunen har att bevaka.

Magdalena Bosson
Förvaltningschef

Karin Hebel
Tf avdelningschef

Hans-Olov Blom
Enhetschef

Sammanfattning

Vid beredningen av flygtävlingen Red Bull Air Race har arrangören ställt frågan till kontoret om det är möjligt att stänga av delar av offentlig plats som publikområde och att inom den ytan få ta ut en inträdesavgift. Kontoret har svarat arrangören att detta inte är i enlighet med den praxis kontoret tillämpar idag.

Enligt stadens juridiska avdelning har staden ett stort handlingsutrymme vid prövningen av ansökningar om att få ta offentliga platser i anspråk. Staden bör därmed ha möjlighet att själv välja vilken praxis som skall gälla ifråga om inträdesavgifter.

Kontorets uppfattning är att rådande praxis bör gälla och att ett avsteg från praxis bör beslutas av Trafik- och renhållningsnämnden.

Bakgrund

Red Bull Air Race är en tävling mellan internationella piloter som genomförs på en snäv bana i stadsmiljö.

2003 genomfördes de två första tävlingarna i Österrike och Ungern, för att därefter växa under åren. 2006 genomfördes Air Race i åtta städer i fyra världsdelar. Tävlingen har sedan utökats till fler storstäder i världen.

Vid årsskiftet 2006-2007 kontaktade arrangören Stockholm Visitors Board (SVB), stadens lotsfunktion när det gäller evenemang i Stockholm, för att höra stadens inställning till evenemanget.

Frågan behandlades i SVBs styrelse den 19 mars 2007. Styrelsen beslutade dels att stödja Red Bull Sveriges ansökan om att få genomföra Red Bull Air Race 2008 i Stockholm, dels att ge SVB i uppdrag att skyndsamt, till berörda instanser, framföra Stockholms stads starka vilja att genomföra detta evenemang och därigenom bistå arrangören att utveckla nödvändiga tillstånd. Så har också skett.

Den plats som sedan föreslogs i samverkan med arrangören var Strömmen och Riddarfjärden. I slutet av 2007 lämnade arrangören en ansökan om tillstånd till begagnande av offentlig plats till polismyndigheten. Länspolismästaren avstyrkte tillståndsansökan i april 2008, bland annat på Stockholms Hamns AB:s inrådan.

Arrangören vände sig då åter till SVB och det beslöts att undersöka möjligheten att i stället förlägga evenemanget över Riddarfjärden.

Ny ansökan om tillstånd att begagna offentlig plats har inlämnats till polismyndigheten, som nu handlägger frågan. Tävlingen är planerad till den 5-6 juli 2008. Etableringarna inför hela evenemanget ske mellan den 23 juni och med den 11 juli 2008 i olika etapper.

De områden som berörs, förutom Riddarfjärdens vattenspegel och luftrummet ovanför, är Riddarholmen (Statens Fastighetsverk), Stadshusområdet mellan Stadshuset och vattnet (Stadshuset) samt Söder- och Norr Mälarstrand, där Trafikkontoret är huvudman.

De ytor som i huvudsak berörs för Trafikkontorets vidkommande är Norr Mälarstrand mellan Stadshuset och Kungsholmstorg och Söder Mälarstrand mellan Torkel Knutssongatans förlängning mot vattnet och en linje i höjd med Långholmen, *bilaga 1*.

Juridiska avdelningens utlåtande

Arrangören har i samband med beredningen av ärendet ställt frågan huruvida det är möjligt att inom avspärrade områden för publik få ta ut en inträdesavgift.

Kontoret har svarat arrangören att detta inte är i enlighet med den praxis kontoret tillämpar idag.

För att utröna huruvida det är möjligt att avstyrka alternativt tillstyrka en ansökan om tillstånd för att få spärra av offentlig plats och ta ut avgift för inträde har stadens juridiska avdelning tillfrågats.

Juridiska avdelningen skriver följande:

”Frågan om inträdesavgift aktualiseras i samband med att kommunen yttrar sig om en ansökan om tillstånd att använda offentlig plats enligt 3 kap. 2 § ordningslagen (1993:1617). Det anges inte i lagen vilka omständigheter en kommun kan åberopa för att avstyrka en ansökan eller ange ett villkor för användningen av offentlig plats. I förarbetena (prop. 1992/92:210 s. 275) uttalas bl.a. följande om kommunens prövning.

De lokala förhållandena, liksom den politiska målsättningen inom kommunen, måste få spela in vid utformningen av villkoren. Avsikten är emellertid att villkor som kommunerna kan meddela i första hand skall ta sikte på sådana åtgärder som behövs för att kommunen skall kunna fullgöra sin uppgift som ägare eller förvaltare av marken.[...] Ett villkor kan också ta sikte på vad som behövs för att tillgodose de intressen som kommunen har att bevaka i fråga om markanvändning, stadsbilden och trafiken.

Uttalandet ger vid handen att staden har ett stort handlingsutrymme vid prövningen av ansökningar om att få ta offentliga platser i anspråk. Staden bör därmed ha möjlighet att själv välja vilken praxis som skall gälla ifråga om inträdesavgifter. En enskilds möjlighet att få ett kommunalt beslut att medge eller avstyrka en ansökan om tillstånd upphävt genom ett överklagande, torde vara begränsat till fall där beslutet grundar sig på helt ovidkommande omständigheter.

Vilken praxis staden skall tillämpa i fråga om inträdesavgifter är till stora delar en politisk fråga som juridiska avdelningen inte kan lägga några synpunkter på.”

Analys och konsekvenser

Ordningslagen

Att nyttja offentlig plats, det vill säga gatan, trottoaren, torget och parken, till något annat än vad den primärt är menad för är tillståndspliktigt enligt ordningslagen (1993:1617), 3 kap 1 §. Polisen är tillståndsmyndighet och bedömer en inkommen ansökan med hänsyn till trafiksäkerhet samt allmän ordning och säkerhet. Kommunen, som förvaltare av den offentliga platsen, är remissinstans med vetorätt.

Kommunen har i enlighet med 3 kap 15§ rätt att ställa villkor i samband med att man tillstyrker en ansökan. Dessa villkor ska gälla de intressen som kommunen

har att bevaka i fråga om skötsel av den offentliga platsen, markanvändning, stadsbild, miljö och trafik.

Delegation

Trafik- och renhållningsnämnden har enligt reglementet (Kfs 2006:13) till uppgift att avge yttranden som avses i 3 kap 2 § ordningslagen rörande upplåtelse av offentlig plats som förvaltas av nämnden. Enligt gällande delegationsordning har markupplåtare inom Trafikkontoret delegation att avge sådana yttranden.

Beredning

Kontoret har vid underhandskontakter och i kontakter med SVB gjort bedömningen att mark skulle kunna upplåtas för evenemanget.

Evenemanget i sig är framkomlighetspåverkande och cirka 300 parkeringsplatser kommer att tas i anspråk. Kontoret har vid en samlad bedömning, och med stadens starka stöd, gjort den samlade bedömning att ytorna kan upplåtas utan alltför stora konsekvenser. Det är viktigt att understryka att de avspärningar som presenteras i ansökan anses nödvändiga ur säkerhetssynpunkt.

Fråga om inträdesavgift

Trafikkontorets praxis är att vara mycket restriktiv i fråga om att tillåta en arrangör att ta inträdesavgift på offentlig plats som upplåtits. Trafikkontoret ser inga skäl att frångå denna huvudprincip. Offentlig plats som enligt detaljplan utgör allmän plats ska i första hand vara tillgänglig för allmänheten.

Kontorets bedömning, utifrån det utlåtande som juridiska avdelningen avgett, är att det inte finns något hinder för kommunen att i en viss begränsad omfattning tillstyrka en arrangör att nyttja offentlig plats, som i detaljplan är redovisat som allmän plats, även om inträdesavgift tas ut.

Vid bedömning av en sådan ansökan är det av betydelse att ett medgivande till avgiftsuttag skulle kunna få en prejudicerande verkan som blir svår att överblicka. En av grundförutsättningarna för offentlig plats är att den inte kan "hyras ut" i andra hand.

Det är också av betydelse om det rör sig om ett stort område och tillgängligheten försvåras för kringliggande fastighetsägare och boende. Även den tidsrymd ansökan avser spelar roll.

Trafikkontorets förslag

Att tillstyrka en upplåtelse där arrangören medges möjlighet att ta inträdesavgift inom ett större område av allmän plats avviker från den praxis kontoret i dag tillämpar, en praxis som varit i bruk åtminstone sedan 1980-talet. Kontoret finner dock inte att det finns några lagliga hinder för staden att fatta ett beslut om att tillåta en arrangör att "stänga av" offentlig plats och ta ut en inträdesavgift. Det

kan finnas evenemang som är av så stort intresse för staden att detta kan motiveras. I förevarande fall har styrelsen för Stockholm Visitors Board valt att helhjärtat stödja evenemanget som ett led i arbetet med Stockholm som världsstad.

Anser trafik- och renhållningsnämnden att detta evenemang har så stor betydelse för staden, kan kontoret inte finna att det skulle finnas några juridiska hinder för att nämnden beslutar att medge Red Bull Air Race undantag från stadens praxis att inte medge möjlighet att stänga av ett område och ta ut en inträdesavgift. Ett sådant undantag kan endast komma i fråga under förutsättning att marken kan upplåts med beaktande av samtliga de intressen som kommunen har att bevaka.

Slut